

Schæferhundeavl, ny lovgivning og arven efter Ejvind Friis Mikkelsen

1. juli 2025 skulle have markeret et markant skifte i dansk hundeavl. Med den nye bekendtgørelse om "Dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde" var ambitionen klar: Avl skal ske på sunde, raske dyr – ikke på dyr med arvelige sygdomme.

Men virkeligheden blev en anden. Den endelige bekendtgørelse blev i høj grad formet af Dansk Kennel Klub (DKK), som fik indarbejdet en lang række af sine indsigelser i det oprindelige lovudkast. Resultatet er, at det fortsat er tilladt at avle på hunde med HD-grad B og under visse betingelser også HD-grad C.

For mange er dette en skuffelse. Og for dem, der i årtier har kæmpet for reelle forandringer, føles det som en gentagelse af en træt gammel sang, hvor systemets logik og politiske hensyn går forud for sund fornuft og dyrevelfærd.

Et klart eksempel er schæferhunden – en race, som historisk har været hårdt ramt af hofteledsdysplasi. Trods en stor population med HD: A i Danmark, tillader man stadig brug af HD: B og endda HD: C (i kombination med HD: A). Det sender et signal om, at man stadig tolererer sygdom i avlen, så længe den kan forklares eller balanceres med indeks og partnerens status. Men en syg hofte er en syg hofte. Det handler ikke om at være "lidt syg" eller "ikke klinisk syg nok". Arvelighed kender ikke nuancer i graden af ansvar.

Her kan jeg ikke lade være med at nævne Ejvind Friis Mikkelsen – en mand, der gennem tre årtier kæmpede mod netop denne praksis. Ejvind blev i mange kredse betragtet som kværlant, fordi han insisterede på, at schæferhundeavl måtte være 100% fri for HD. Ikke 98%. Ikke lidt syg. Ikke "afbalanceret". Men fri. Han rettede skytset mod Schæferhundeklubben for Danmark, DKK og politiske instanser, og han rejste sagen nationalt og internationalt. Men hver gang løb han panden mod muren.

Ejvind er her ikke længere. Men hans kamp er ikke død. Lovgivningen er kommet, og selvom DKK har sat tydelige fingeraftryk på slutproduktet, er scenen ændret. Der er nu sat ord på, at sygdom ikke bør være en naturlig del af avl. Det er op til alle – opdrættere, klubber, hvalpekøbere, schæferhundeejere og dyrlæger – at presse på for, at praksis følger ånden i loven og ikke blot dens mindst restriktive bogstav. For enhver hund, vi sætter i verden, har krav på den bedste start. Det skylder vi ikke mindst hunden og hvalpekøberen. Og det skylder vi Ejvind.

schaeferhunden.dk / juni 2025.

Dansk Kennel Klubs opslag på facebook, den 3. juni 2025.

🌟 Stor succes for dansk hundeavl! 🌟

Så blev den nye bekendtgørelse "Dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af hunde" offentliggjort.

Den endelige ordlyd af bekendtgørelsen om sund avl af hunde har været ventet med spænding og DKK kan med glæde konstatere, at vores anbefalinger og indsigelser, til det første udkast til lovgivningen, er blevet hørt. Velfærdsdelen af den nye bekendtgørelse, der omhandler alder, hvor ung og gammel en tæve må være, når den får hvalpe, hvor mange kuld tæven maksimalt må få, pauser mellem hvalpekuld samt andre tiltag der skal sikre tævens velfærd, er i høj grad kopieret fra DKK's etiske regler, som DKK's dygtige opdrættere allerede kender og følger. Disse regler gælder nu også for hunde udenfor den organiserede hundeavl – så alle hunde, stambog eller ej, skal følge disse regler.

På sundhedsdelen vil der nu fra 1. juli 2025 være lovgivning, der kræver godkendte undersøgelser på BOAS test for mops samt franske og engelske bulldogs, rygstatus på alle gravhunde, hjerte- og hjerne-scanninger på Cavalier King Charles spaniel og endelig HD og AD krav på de racer, der allerede nu, har avlskrav for disse undersøgelser i DKK.

I udkastet til bekendtgørelsen stod: "Hunde, der på baggrund af røntgenundersøgelsen vurderes til grad C, D eller E, må ikke indgå i avl". Dette vakte stor bekymring hos DKK, og vi fik heldigvis mulighed for at gøre indsigelser, både i et høringssvar og ved et fysisk møde med Fødevarestyrelsen. Her præsenterede vi vores bekymringer ved at udelukke alle hunde med hofteleds-status C fra avlen. Vi anførte at udelukkelse af grad C fra avl ville udelukke hunde, som ingen kliniske symptomer har, men at udelukkelsen ville reducere genpuljen i nogle racer markant – med risiko for øget grad af indavl, og dermed risiko for øget sygdomsfrekvens og dårligere sundhedsstatus hos hundene.

.... og vi blev hørt!

Af den endelige bekendtgørelse fremgår det: "Hunde, der på baggrund af røntgenundersøgelsen vurderes til grad C må udelukkende anvendes i avl med en partner der har grad A".

DKK er stolte og glade over dette resultat – men mest glade på hundenes vegne, og vel at mærke på alle hundenes vegne, med eller uden stamtavle.

Dansk Kennel Klub tog for mere end et år siden initiativ til at samle de interessenter, der forventeligt kunne bidrage med faglige input til hvordan lovgivning om sund hundeavl kunne udformes. Det blev til et bredt og fantastisk samarbejde mellem Dyrenes Beskyttelse, Den Danske Dyrlægeforening, Dyreværnet, DOSO (Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation) og Dansk Kennel Klub. Vi vil gerne benytte anledningen til at takke vores samarbejdspartnere – uden en fælles indsats havde vi ikke opnået dette fantastiske resultat.